Rok II. Warszawa, dnia (3) 15 Maja 1899 r. № 17 i 18.

TYGODNIK SZACHOWY.

PRENUMERATA (*abonnement*) wraz z przesyłką wynosi

Za rok (*par an*)	Rb 4 —	frc. 11 —	Gld. 5, 50	Mk 9 —
„ ½ „	„ 2 —	„ 5, 50	„ 2, 75	„ 4, 50
„ ¼ „	„ 1 —	„ 2, 75	„ 1. 40	„ 2, 25

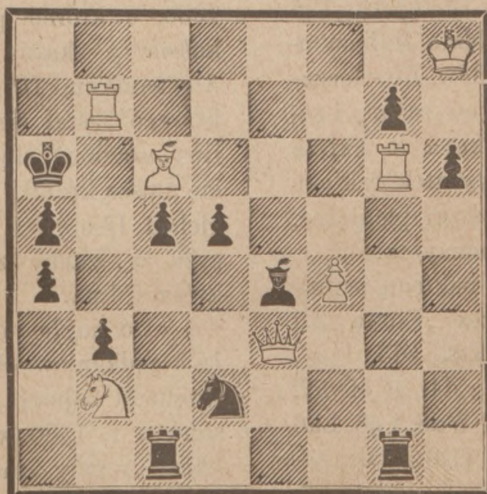
Adres Redakcji: **Warszawa, Nowy-Świat 16.**

OD REDAKCJI: **Tygodnik Szachowy** w półroczu bieżącym wychodzić będzie na tych samych jak dotąd warunkach. Osoby, odbierające **Tygodnik Szachowy** za pośrednictwem poczty, prosimy o wczesne nadsyłanie prenumeraty dla uniknięcia przerwy w odbiorze i **wprost** do Redakcji, ulica **Nowy-Świat 16** wszelkie bowiem pośrednictwa narażają na opóźnienie i pomyłki w przesyłce Pisma.

№ 135.

Dr. E. Palkoska w Pardubicach.

(*Czeskie listy szachowe*)

(7 i 12—19 figur.)

Mat w 3 pos.

HISTORJA SZACHÓW.

przez
Ludwika Bachmanna w Augsburgu.
za zezwoleniem autora tłomaczył
Dr. J. Bannet.
(c. d.)

Że Saracenowie przenieśli grę tę przy swych wyprawach łupieskich do krajów południowych, wskazuje bezwątpienia ta okoliczność, że pierwsze czasy rozkwitu szachów w Europie mają miejsce w Hiszpanii i Włoszech, a więc właśnie w tych krajach, które najdłużej pozostawały pod jarzmem saraceńskiem. Nietylko jednak w arabskich rękopisach znajdujemy w owym czasie traktaty o szachach; także indyjska literatura zajmuje się niemi i tak: Ratnakara z Kaszmiru, żyjący w pierwszej połowie IX w. po Chr. oraz Rudrata w drugiej połowie tegoż stulecia; z Nowopersów opiewa około r. 1000 kronikarz Firdusi w wzniosłej formie szachy, a zmarły około 1030 poeta Unsuri poświęca Ghaswanidzie Mahmudowi śliczną odę do szachów. Równocześnie jednak wskazuje powszechny i surowy zakaz Kalifa Hakuna w Kairze grania w szachy, iż wskutek takiego grania, o wysokie stawki pieniężne, musiały zajść liczne nadużycia.

Zadanie ze staroperskiego manunuskryptu, ułożone przez „Khaja Ali Shantranji"ego. Białe: Kc2, Df3, Wg7, Lc1, i d3, Pa3, b3, c4, d4, g2 i h2, (11). Czarne: Ke6, Dc7, Wd8, i h8, La6 i d6, Pa7, b7, f6 i h6, (10). Białe zaczynają i dają mata w 8 sunięciach. Reguły gry te same co wyżej. Rozwiązanie: 1. d4--d5†, Ke6--e5, 2. Wg7—e7†, Ke5—f4, 3. We7—e4†, Kf4—g5, 4. We4—g4†, Kg5—h6, 5. Wg4—g7 f6—f5 6. Ld3×f5,? 7. Df3--g4†, Kh5—h4 8. g2—g3 mat.

Jednym z najdawniejszych pomników gry szachowej w krajach południowych, jest podanie, iż w r. 764 po Chr. miał król Pipin Mały darować klasztorowi Maussac szachy z kryształu. Najdawniejszym pomnikiem literatury szachowej w Niemczech, jest poema mnicha Frecomont'a von Tegernsee, w którem jest wzmianka o szachach; poemat ten powstał około r. 1000 po Chr. — Około r. 1040 po Chr. mieli, jak wieść niesie, chłopi z Ströbeck, wioski w pobliżu Halberstadtu, wyuczyć się gry tej od księcia wendyjskiego, którego im biskup halberstadtski w dozór oddał i przez ciągłe ćwiczenie się osiągnęli, wkrótce niepośledni rozgłos w świecie szachowym; dalszym etapem historji szachów w Europie jest sprawozdanie kardynała Petrusa Damiana z Ostji z r. 1050, w którem pobożny ten dostojnik kościelny skarży się przed papieżem Aleksandrem II na jakiegoś biskupa, którego zastał we Florencji zbyt gorliwie szachami się zajmującego. Wreszcie głoszą kroniki z r. 1087, że król angielski Henryk I, grywał często w Paryżu w szachy z Ludwikiem, synem króla Filipa.

Do najdawniejszych pism w krajach południowych, które wyłącznie się szachami zajmują, zaliczyć należy spisane w r. 1180 w Paryżu przez Neckama „reguły szachowe", które wskazują, iż musiała zachodzić potrzeba uregulowania tych prawideł, a nadto, iż już wówczas w francuskiej stolicy gra

ta musiała być bardzo rozpowszechnioną. Lecz widocznie znowu musiała ona stać się grą hazardową, skoro nietylko zmarły w r. 1208 biskup Endes de Sully był zagorzałym przeciwnikiem tej gry, zresztą dość lubianej między duchowieństwem, lecz nawet król Ludwik IX zakazał jej w całem państwie osobnym edyktem z r. 1254.—Że około tego czasu szachy rozpowszechniły się także w Niemczech i znalazły wstęp do najwyższych sfer, wskazują te dwie notatki historyczne, iż cesarz Filip szwabski zamordowany został przez Ottona Witelbachskiego w r. 1208 w Altenburgu koło Bambergu w chwili, gdy z biskupem siedział nad szachami, oraz, że młodziutkiemu Konradynowi ogłoszono w Neapolu r. 1268 nałożony nań przez Eilipa z Anjou wyrok śmierci właśnie, gdy w więzieniu grał ze swym przyjacielem Fryderykiem Badeńskim w szachy.

Do jakiego stopnia biegłości już wówczas poszczególni gracze dochodzili, wskazuje nazwisko szachowe, jakie Saracen Buzecca 1266 we Florencji, zaproszony przez znanego wielbiciela wielkiego Danta księcia Gwidona du Novelli, w domu tegoż ostatniego, urządził. Burecca grał równocześnie z trzema przeciwnikami, z tych z dwoma bez patrzenia na szachownicę; wygrał dwie partje, trzecia skończyła się nierozegraną; bezsprzecznie znakomity wynik!

Przy końcu 13 wieku, jak w ogóle średnich wiekach, Włochy i Hiszpanja były siedliskami gry szachowej: wzrastała ona tam podobnie jak wszystkie nauki i umiejętności. Gorliwymi jej zwolennikami byli: Król Kastylski Alfons X Mądry, oraz Leon Sewilski, który podczas swego panowania (1252—1284) kazał sporządzić kodex z pergaminu, zawierający prócz innych gier, wszystkie naówczas znane literackie rozprawy o szachach.

Nieco później w r. 1298 spisał w Barcelonie Jedaia Penini swój rękopis o historji szachów. Z 13-go i 14-go wieku zachowały się nadto liczne francuskie, oraz 2 łacińskie z Bolonii pochodzące rękopisy, mieszczące w sobie wiele wskazówek o rozpowszechnionem już naówczas zamiłowaniu do układania zadań. Około roku 1300 wydaje dalej *Jakub z Cessoles*, magister teologii, Dominikanin w Reims swą rozprawę, zestawiającą symboliczne nauki obyczajności i mądrości politycznej, a w której przywodzi i przedstawia obszernie szachy, jako odzwierciedlenie boskiego światoporządku i życia społecznego.

Jednak nie tylko w Europie, także na wschodzie, widzimy w średnich wiekach wzrastający rozkwit szachów. Jednym ze zwolenników gry tej jest wielki *Timurlenk*, książe mongolski; na jego to dworze żył wielki mistrz perski Ali Shan traji, którego zadanie wyżej podaliśmy. Swemu zamiłowaniu do szachów dał Timur między innymi i w ten sposób wyraz, iż synowi swemu na pamiątkę zwycięzkiej bitwy nad Angorą (24 lipca 1402 r.), w której sułtan Bajazit Jilderim popadł w jego niewolę, nadał przydomek „rocha“ dowodząc tem niejako, że przez pojmanie sułtana, najważniejsza figura nieprzyjacielska (wówczas roch cz. wieża) w jego ręce wpadła. *d. c. n.*

ANEGDOTY.

Jak mówią Ałapin dał swoje nazwisko wynalazkowi posunięć: 1) e2-e4 2) e7—e5 etc. Nie czas jest teraz osądzać wartość tego wynalazku, który zapewne, użytkowany będzie tylko przez samego wynalazcę; „Deutsches Wochenblatt" zamieszcza w tej sprawie następujący artykuł: Metoda nazywana obecnie metodą Ałapina mylnie nosi to miano, gdyż w numerze „Leipziger Illustrirte Zeitung" z dnia 25 Marca 1848 roku znajduje się gra następująca:

Djalog Szachowy pomiędzy pp. Prosselmanem i Hubertem.

Prosselman. Widzi, kochany pan, tu książki nic nie pomogą. Kto chce się czegoś nauczyć musi grać z dobrymi graczami. Siadaj pan, pokażę mu metodę á la Prosselman.

Hubert. Chętnie.

Prosselman. Otóż robię pierwsze posunięcie 1) e2—e4.

Hubert. 1) . . . e7—e5.

Prosselman. 2) Sg1—e2. Widzi pan to jest metoda Prosselmana. Tej nie znajdzie pan w żadnym podręczniku i przytem jestto natarcie najsilniejsze. Jakto pan się śmiejesz! Teraz pokażę panu słabsze.

Hubert. 2) . . . Dd8—h4.

Prosselman. Fe! to niepotrzebne: to tak jak gdybym nie był Prosselmanem i nie widział ataku na swego pionka królewskiego. Czekaj pan, zaraz go zawstydzę za jego dziecinny pomysł: 3) Sb1—c3.

Hubert. Tak, to mi poszło bardzo łatwo. Ja zawsze tak robię, gdy widzę, że mój przeciwnik nic nie rozumie. 3) ... Sb8—c6.

Prosselman. Co ja nie rozumię gry, gdy cały kraj mnie nazywa królem szachów?! Nie puste słowa, lecz czyny to osądzą. 4) g2—g3.

Hubert. 4) . . . Dh4—g5

Prosselman. 5) d2—d4

Hubert. 5) . . . Sc6×d4

Prosselman. Prawdziwie, pan jesteś tym co nie rozumie gry. Nie widzisz pan, że jego dama jest zaatakowana? Prosselman jest zawsze wspaniałomyślny i z innym partnerem zadowolnił by się Koniem. Pan nie zasługujesz na pabłażanie. Biorę damę: 6) Lc1×g5

Hubert. 6) . . . Sd4—f3†

Szach mat.

* * *

„Shachfreund" opowiada następującą oryginalną anegdotę.

Pewien znany szachista chwalił się zwykle przed dyletantem, że w przeciągu 5 minut zrobi pierwszych 16 posunięć, nie przeszedłszy pierwszych czterech linji pól szachownicy.(połowy)

Postanowiono grać. Dyletant, kierując się zapewne otrzymanemi wskazówkami, zrobił w swoje pięć minut następujące 16 posunięć:

1) a2---a4	9) Wa1---a3
2) Sb1---c3	10) Sc3---e4
3) h2---h4	11) Dd1---d2
4) Sg1---f3	12) Wh3---f3
5) d2---d4	13) g2---g3
6) Sf3---d2	14) Lf1---h3
7) Wh1---h3	15) Dd2---f4
8) Sd2---c4	16) Wa3---e3

po których nasz szachista nie mógł już się wywinąć od mata i otrzymał go po dwóch posunięciach.

Ta anegdota przypomina inną, która miała się wydarzyć w Wenecji, a którą opowiada „Nuova Rivista.

W kawiarni „Florian" w Wenecji, przed kilkoma laty grywało dwóch dobrych graczy, którzy swoje posiedzienia przeciągali do późnej nocy.

Zwykle nasi gracze pozostawali sami, lecz od niejakiego czasu zwrócił na siebie ich uwagę pewien nieznajomy, który spokojnie i uważnie przyglą-

dał się cierpliwie i czekał, aż gracze opuszczą stolik szachowy. Nigdy nie przemówił on ani słowa.

Pewnego razu powstała sprzeczka pomiędzy grającymi, którzy nie mogąc się zgodzić na jedno, prosili „galernika“ o rozstrzygnięcie sporu.

— Wybaczcie panowie, odpowiedział nasz nieznajomy, lecz ja zupełnie nie znam tej gry.

Gracze wyrazili swoje zadziwienie, iż nie znając zupełnie gry szachowej ma cierpliwość tak długo przyglądać się jej.

— O moi panowie, odpowiedział nieznajomy, gdybyście mieli taką żonę jak ja — to, wierzcie mi, wolelibyście chętniej obserwować linje przesuwania tych drewienek nie znając gry, niż pozostawać w domu i słuchać ciągłego trajkotu żony.

* * *

Tu załączamy również inną anegdotę, zamieszczoną przez pewien dziennik angielski o E. Laskerze, która jakoby miała mu się przytrafić na jednej z jego licznych ekskursji. Anegdota ta zamieszczona była przed laty w wielu rosyjskich i amerykańskich gazetach. Na jednej z wycieczek w Birmingham, Lasker grał z pewnym nieznajomym graczem i, gdy po pewnym czasie dał mu mata, nieznajomy prosił go o osądzenie gry jego.

— Pan masz jakiś dziwny sposób gry, odpowiedział Lasker— dla czego naprzykład nie użyłeś konia?...

— Dla czego? Ależ panie, ja niemam pojęcia jak posuwać końmi!

PARTJE.

Partja Francuska

Grana w Tow. szachowem w Moskwie. Jak twierdzą gazety tamtejsze: „Przedstawiciel czarnych okazuje się jednym z lepszych graczy warszawskich i łączy śmiałość z gruntowną znajomością teorji.”

	Falk. Białe	**W. Abkin.** Czarne
1)	**e2—e4**	**e7—e6**
2)	d2—d4	d7—d5
3)	Sb1—c3	Sg8—f7
4)	Lc1—g5	Lf8—e7
5)	e4—e5	Sg6—d7
6)	Lg5×e7	Dd8×e7
7)	Sc3—b5	De7—d8
8)	c2—c3	a7—a6
9)	Sb5—a3	c7—c5
10)	Sa3—c2	Sb8—c6
11)	Sg1—e2	Dd8—e7
12)	g2—g3	f7—f6
13)	f2—f4	c5×d4
14)	c3×d4	f6×e5
15)	f4×e5	0—0
16)	h2—h4	b7—b5
17)	Dd1—d2	Sd7—b6
18)	Se2—f4	Sb6—c4
19)	Dd2—c1	Sc6—b4
20)	Lf1×c4	b5×c4
21)	Sc2×b4	De7—b4†
22)	Dc1—c3	Wa8—b8
23)	Wh1—h2	Lc8—d7
24)	0—0—0	a6—a5
25)	Wd1—d2	Wb8—b6
26)	Wh2—f2	Wf8—b8
27)	Wf2—f3	Db4—e7

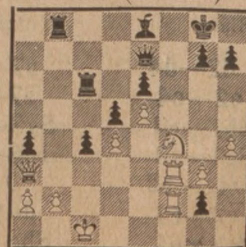
28) Wd2—f2 białe nie biorą piona, gdyż zmuszone byłyby oddać pieszka a2.

28)	. . . . .	a5—a4
29)	Sf4—h3	Ld7—e8

30) Sh3—f4 białe nie mogą pozwolić, aby Laufer stał na g6.

31)	. . .	Wb6—c6
31)	Dc3—a3	

Abkin (czarne)

Falk (białe)

31) . . . c4—c3!
to piękne posunięcie czyni ciąg dalszy partji nadzwyczaj interesującym. Jeżeli Wb8—b4, to Sf4×d5 zyskuje jakość i pieszka, gdyż nastąpiłoby Wf3—f8†.

32) Da3×e7 c3×b2†
33) Kc1—d2 We6—c2†!

Jestto najlepsze posunięcie, gdyby pionek zmienił się na damę, wtedy De7— i f8†! K×D, Sf4—g6† i mat w jednem posunięciu.

34) Kd2—e3 Wc2—c3†
35) Ke3—e2 Wc3×f3
36) Ke2×f3 jeżeli W×W, wtedy Ld8—h5†.
36) . . . b2—b1 D
37) Kf3—g2 teraz znów grozi mat wyżej wskazanym sposobem.
37) . . . Ld8—f7
38) Sf4×e6 Db1—e4†
39) Kg2—h2 Lf7×e6
40) De7×e6† Kg8—h8
41) De6—d6 Wb8—g8
42) e5—e6 De4×d4
43) Dd6—f8 g7—g5
44) e6—e7 Dd4—e5
45) Df8×g8† Kh8×g8
46) Wf2—f8† Kg8—g7
48) e7—e8 poddały się.

Nieprzyjęty gambit Damy

z turnieju w Norymberdze.

W. Steinitz (N. York.)	**D. Janowski** (Paryż)
Białe	Czarne
1) **d2—d4**	**d7—d5**
2) **c2—c4**	**e7—e6**
3) Sb1—c3	Sg8—f6
4) Sg1—f3	Lf8—e7
5) Dd1—c2	0—0
6) e2—e4	d5×e4
7) Sc3×e4	Sb8—c6
8) Lc1—e3	Sf6×e4
9) Dc2×e4	f7—f5
10) De4—d3	f5—f4
11) Le3—d2	e6—e5
12) d4×e5	Lc8—g4

13) Dd3—b3 [Po 13) Lc3 nastąpiłoby Sb4 14) De4—Lf5].

13) . . . Sc6—d4
14) Db3—d1 Lg4×f3

[Silniej byłc natychmiast 14)... Wf5]

15) g2×f3 Wf8—f5
16) Lf1—d3 Wf5×e5†
17) Ld3—e4 Dd8—d7
18) Ld2—c3 c7—c5
19) Dd1—d3 Wa8—e8
20) 0—0—0 Dd7—a4
21) Kc1—b1 Le7—f6
22) Le4×b7 [W ten sposób naraża się biały na niebezpieczny atak, gdyż otwiera czarnym wieżom nowe linje operacyjne. Jeśli Steinitzowi rozchodziło się koniecznie o pieszka, toć mógł bez niebezpieczeństwa zabrać go na h7.]

22) . . . We5—e7
23) Lb7—e4 We8—b8
24) Wh1—e1 Kg8—h8
25) Le4—d5 We7—d7
26) We1—e4 Wd7—d6
27) Kb1—c1 [Zamiast sunięcia królem mogło nastąpić 28) Lf7, Steinitz widocznie obawiał się potem 28) ... Wb2† 29) Lb2×Wb2† 30) Kb2×Se2† co jednak rozbija się o 31) Kb1, Db4† 32) Db3, De1† 33) Kc2]

28) . . . a7—a6
29) h2—h4 a6—a5
30) h4—h5 Wb8—f8
31) h5—h6 Da4×a2
32) We4×f4 Wf8—b8
33) h6×g7† Lf6×g7
34) Wf4—e4 [Zamiast tego mogły białe ominąć wszelkie zasadzki pozycji przez 34) Wd4×, cd 35) Ld4].

34) . . . Da2—a1†
35) Kc1—d2 Wb6×b2†
36) Kd2—e3 Wb8—f8
37) f3—f4 Da1—a2
38) Lc3×b2 Da2×b2
39) We1—h1 h7—h6

40) We4—e5 Wf8—b8
41) Ld5—e4 [Konieczne by zapobiedz Wb3.]
41) . . . Lg7×e5
42) Wh1×h6 Kh8—g7

Białe poddają się; -- prawdziwa ironja losu; Steinitz poddaje się w mniemaniu, że dama jego wskutek Wb3 jest straconą, gdy tymczasem mógł partję utrzymać remis. Znalezienie rozwiązania tej końcówki pozostawiamy na razie naszym czytelnikom. Steinitz sam, podczas swego pobytu w Augsburgu, kiedy mu na tę końcówkę zwrócono uwagę, był w pierwszej chwili bardzo zdumiony, wkrótce jednak uznał rację wywodów rozwiązania, w klubie augsburgskim znalezionego.

[Rozwiązanie NB. w następnym numerze.]

Dr. J. Bannet.

Partja Francuska.

Grana we Lwowie w kaw. Wiedeńskiej w d. 28 Stycznia r. b.

A. Hauke	**Dziunikowski**
Białe	Czarne
1) **e2—e4**	**e7—e6**
2) d2—d4	d7—d5

3) Sb1—c3 grywają zwykle e4—e5.

3) . . .	Lf8—b4
4) e4×d5	Dd8×d5
5) Sg1—f3	Sg8—f6
6) Lc1—d2	Dd5—d8
7) Lf1—d3	0—0
8) 0—0	Sb8—c6
9) Ld2—g5	h7—h6

Skoczek nie mógł bić piona d4 z przyczyny 10) Sf3×d4, Dd8×e4, Ld3—h7 i królowa byłaby straconą.

10) Lg5—h4 b7—b6?
należało 10) ... Lb4×c3, lub b4—e7.
11) Sc3—e4 Lb4—e7
12) Lh4×f6 Le7×f6
13) c2—c3 Lc8—b7
14) Ld3—c2! przygotowawcze do 15) Dd1—d3, ewentualnie do Se4×f3† i Dd3—h7 mat.
14) . . . Dd8—e7
15) Dd1—d3 g7—g6
16) Se4×f6 De7×f6
17) Wa1—e1! białe chcą wyzyskać słabą stronę linji h.
17) . . . Sc6—e7?
tylko tego oczekiwały białe.
18) Sf3—e5 Wa8—d8?
należało grać 18) ... Df6—g4 z atakiem na pole g2.
19) We1—e3! c7—c5
20) We3—h3 c5×d4?
21) Se5—g4 Df6—g5
22) Dd3—g3! h6—h5
23) Wh3×h5! Dg5—d2
24) Sg4—f6† Kg8—g7
25) Dg3—e5 g6×h5?
należało grać Wf8—g8.
26) Sf6—e8†† Kg7—h6
27) De5—g7† mat.

Konkurs
dla rozwiązujących.

Zadania podane w obecnym numerze, włączamy do nowego konkursu dla rozwiązujących, do którego należeć będą zadania 123 i 149. Zdobywający największą ilość punktów otrzyma album odsłonięcia pomnika Adama Mickiewicza.

Redakcja.

Wszechrossyjski
turniej szachowy.

Moskwa d. 10/V 69. (kor. włas.) Wtych dniach w klubie lekarskim odbyło się zebranie członków kółka szachowego, celem wyborów komitetu, który zorganizowałby „Wszechrossyjski turniej szachowy“ i określił warunki. Do komitetu wybrani zostali między innymi pp. Bostanżogło, Henicke, Diehl i inni. W zasadzie postanowiono urządzić turniej „wszechrossyjski“, lecz tylko dla graczy rossyjskich, zagraniczni zaś bezwarunkowo nie będą dopuszczeni; postanowiono również, że turniej ten będzie dla graczy szachowych silniejszych i nie tylko dla mistrzów.

Należy zauważyć, że dla zyskania tytułu mistrza, prawo szachowe wymaga otrzymania pierwszej nagrody w turnieju głównym (Hauptturnier). I tak, Maroczy w turnieju głównym w Hastings otrzymał pierwszą nagrodę, a w turnieju norymbergskim międzynarodowym występuje już jako mistrz. Są również wyjątki: Charousek dopuszczony został do udziału w tymże turnieju z rekomendacji. Pomiędzy polakami posiadamy mistrzów i przez Europę uznanych za takich, pp. S. Winawera, Jg. Popiela, D. Janowskiego, J. Taubenhausa, Rosenthala i innych; pomiędzy rossjanami: Czigorin,Ałapin i Szyffers. Championem moskiewskim uznany jest Sołowcow, który walczył z dobrymi wynikami z Ałapinem, Szyffersem i innymi. Ze wszystkich graczy moskiewskich zaledwie Sołowcow i Grygorjew dopuszczeni zostali do udziału w odbyć się mającym turnieju wszechrossyjskim. To ściśle wyróżnienie z pomiędzy graczy moskiewskich nie będzie stosowane do graczy z innych miejscowości. Zaproszenia rozesłane zostaną do punktów znaczniejszych i widoczniejszych, do wszystkich graczy posiadających opinję dobrych „matadorów“. *W. Abkin.*

Dobre rozwiązania nadesłali pp.

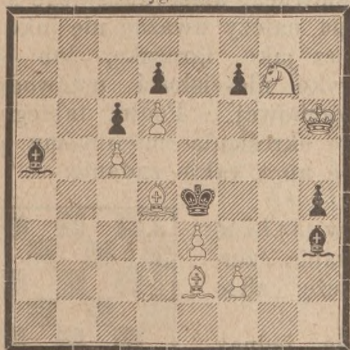
	Nazwiska rozwiązujących	№ Zadań 87	88	89	90	92	93	Suma punktów	Poprzednia suma punktów	Razem	Wynik.
1	T. Arlitewicz	3	3	2	—	2	3	13	35	48	
2	Coturnix	3	3	2	2	2	3	15	41	56	
3	A. Elhkan	—	—	—	—	—	—	—	13	13	
4	M. Friedman	3	3	4	3	2	—	15	31	46	
5	K. Jelski	3	3	4	3	2	3	18	39	57	
6	D. Kuratow	3	3	2	3	2	3	16	27	43	
7	J. Maychrzycki	—	—	—	—	—	—	—	26	26	
8	W. Porębski	—	—	—	—	—	—	—	26	26	
9	T Prószyński	3	3	4	—	2	3	15	35	50	
10	J. Richter	—	—	—	—	—	—	—	27	27	
11	„Znajomy prenumerator“	—	—	—	—	—	—	—	25	25	
12	J. Zwoliński	3	3	4	—	2	3	15	29	44	
13	Wł. Karpow	3	3	2	3	2	3	16	32	48	
14		—	—	—	—	—	—	—	—	—	

№ 91 zupełnie wykluczony z konkursu jako niesprostowane; dobre lecz nie pełne rozw. № 90 oznaczyliśmy liczbą 2.

Sprostowania: W zadaniu 122 Jarosza dwa piony na linji A powinny stać o jedno pole wyżej t. j. na a3 i a2.

Przy zad. № 85 w krytyce p. Coturnix przepuszczono słowo „angielskim“ które zupełnie zmienia sens dowcipnej jego uwagi; nadesłana była w takiej formie: Jak przystało na zadanie nagrodzone na *angielskim* konkursie nie zawiera ono ani ładnej idei, ani estetycznych pozycji ma-

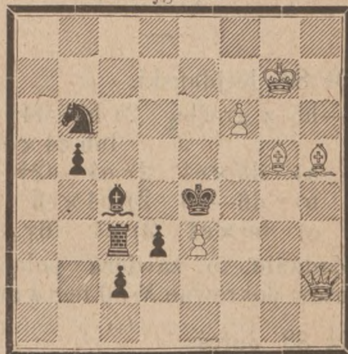
129. P. Józefowi Cohn poświęcone przez P. Daw. Przepiórkę w Warszawie. oryginalne.

(8 i 7—15 figur.)

Mat za 3 posunięciem.

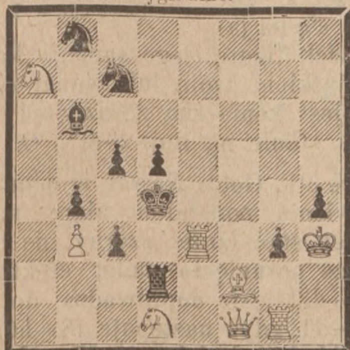
130 Vojtech Kosek w Bohumilicach oryginalne

(6 i 7—13 figur.)

Mat za 3 posunięciem.

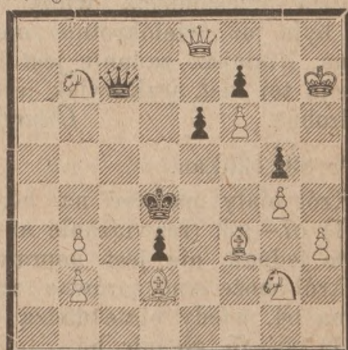
131 K. Grabowski w Warszawie. oryginalne.

(8 i 11—19 figur.)

Mat za 2 posunięciem.

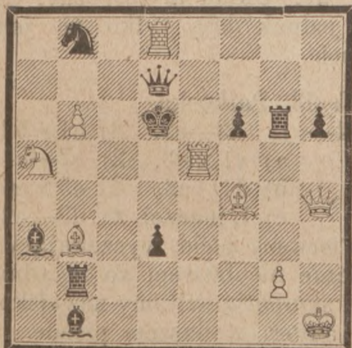
132. M. Karstedt w Cottbus 1-sza nagr. na konkursie „Schachfreund."

(11 i 6—17 figur.)

Mat za 2 posunięciem.

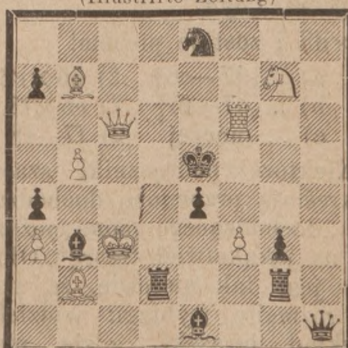
133 A F. Mackenzie w Kingston II. zaszcz. wzmianka konk. „Szachfreund"

(9 i 10—19 figur.)

Mat za 2 posunięciem.

134. W. A. Shinkman w Grand Rapids. (Illustrirte Zeitung)

(9 i 11—20 figur.)

Samomat za 2 posunięciem.

Oswald Jarosz.

Rozwiązanie i krytyka zadań.

№ 87. Kejdański.

1) g7—h5 z groźbą 2) h5—f4†
lub c4×c5†;
a) d5×c4 2) e4—d2†
b) d6—e6 2) c4×c5
c) b5×c4 2) e4—f6†.

Zadanie to zawiera połączenie warjantów pokrewne № 50 tegoż autora.

№ 88. Jarosz

1) c5—e3 z groźbą 2) e3—f4
a) d5—e5 2) e3—f4
b) g6—g5 2) e1—f1

Idea przesłonięcia wieży przez laufra była już wielokrotnie opracowywana. Niniejsze zadanie jest ładną ilustracją tej idei, aczkolwiek jest ono zbyt drobne. *Coturnix.*

№ 89. Elhkan.

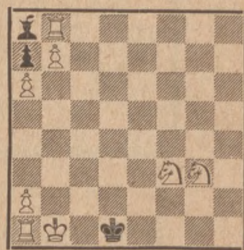
Król biały ma stać na b4, poczem 1) c7—g3! (rozwiązanie autora). Zadanie jednak nie jest poprawnem: biały król może stać zarówno na b2 jak i na b4, wtedy białe dadzą mata przez 1) c5—f5, g5 lub: h5.

Drugie uboczne: biały król stoi na d2 i 1) e1—f3† lub 1) d8—e6 do mata w dwóch chodach doprowadzi.

№ 90. Loyd.

1) c7×d8 i zostaje pionem!
a) ... d7—c6† 2) b5×c6
b) ... d7—f5† 2) e5×f5
c) ... inaczej 2) f7—f8 D.

Niektóre podręczniki szachowe tak określają przemianę dochodzącego piona: „dochodzącego piona można zamienić na jakąkolwiek figurę“. Określenie to jest tak nieścisłe, że pozwala na rozmaite wybiegi: widzieliśmy naprzykład igraszki, gdzie pieszek zamienia się na króla, tak i w tym razie — tylko nieoczekiwane dorobienie pieszka z pieszka może doprowadzić do mata w 3 pos; wszakże piona również można nażwać „figurą“. Niniejszy utwór sławnego amerykańskiego mistrza dowcipu, należy uważać nie jako zadanie, lecz jako igraszkę, lub satyrę przeciwko nieścisłości przewodników gry szachowej. Podług takiego nieścisłego określenia mielibyśmy prawo ustawić nprz. takie zadanie:

Samomat w 1 pos.

Rozw. 1) b7×a8 dorabia czarną wieżę; a8×b8†.

Ścisłe jednak określenie powinno być następujące: dochodzący pieszek zamienia się na jakąkolwiek figurę tego samego koloru, za wyjątkiem króla lub piona; zamiana ta jest konieczną zaraz wtedy, gdy pieszek stanie na linji 8-ej“. *O. J.*

№ 91. Gold. Nawet w ostatniem poprawieniu popełniono błąd: na a8 powinien stać laufer czarny, nie biały. pierwsze posunięcie nader efektowne: 1) d7—d3! Nie doprowadza do celu 1) d7—d1, gdyż następuje f8—h6; również błędnie byłoby 1) d7—d2 gdyż c6×b5.

№ 92. Tol. Carreras.

1) a7—a6. Układ artystyczny; czarne figury jednak dają tylko po jednym warjancie.

№ 93. Palkoska.

1) f4—c1, c3—c2, 2) c1—b2†
a) d1×b3, 2) e7—h4†
b) d1—e2, 2) e5×c6†
c) L inaczej, 2) d3—c2.

Pierwszy chód wyczekujący czyni zadanie nie łatwem do odgadnięcia. Z całą sympatją witamy nazwisko sławnego autora w naszem piśmie.

№ 94. Palkoska.

1) g6—f7, e5—d5, 2) c8—e6†
d6—d5, 2) g1—g3†
inaczej, 2) f7—g6†

Pierwszy chód i trzy estetyczne warjanty nader przyjemne sprawiają wrażenie.

№ 95. Würzburg.

1) c4×b4, a6—b6, 2) d3—a6†! (niezwykłe poświęcenie)
a) c5×b4, 2) b3—b5†
b) c5—c4, 2) d6—b7†
c) a5×b4, 2) d3—b1†.

Jest to cacko mistrzowskie.

№ 96. Zadanie przez pomyłkę wydrukowane po raz drugi.

№ 97. Arlitewicz.

1) d1—b3.

Czarne mają grę urozmaiconą: szkoda, że król biały postawiony pod groźbą szacha.

№ 98) Majchrzycki.

1) f4—c4. Autor doskonale potrafi wyzyskać białe figury. Pozycję powyższą opracował już Laws (porówn. Dufresne'a).

Radzibyśmy częściej otrzymywać utwory sz. autorów obu powyższych zadań.

Skrzynka do listów.

Szanowny Panie Redaktorze.

W uzupełnieniu wiadomości podanej w № 15 i 16 Tygodnika Szachowego, mam zaszczyt donieść, iż nie byłem jedynym inicjatorem klubu szachowego w Warszawie, gdyż z inicjatywy i w skutek wyboru kółka warszawskich szachistów, prócz mnie, w opracowaniu ustawy przyjmowali udział pp. Żabiński i Dr. Brzeziński, a podanie o zatwierdzenie ustawy podpisali p. p. Aleksander Temler znany przemysłowiec, Dr. Jan Brzeziński, Adw. przys. Leopold Świderski, rejent Józef Żabiński i ja. Zechciej przyjąć Szan. Panie Redaktorze zapewnienie mego prawdziwego szacunku

Jan Sobieszczański.

Odpowiedzi Redakcji.

p. F. Szefferowi. Dotychczas zebranie członków założycieli klubu szachowego jeszcze się nie odbyło. Jak tylko klub zacznie swą działalność natychmiast zawiadomimy.

p. M. Chmiel. Za partje serdecznie dziękujemy, prosimy jeżeli łaska o więcej. № 12 wysłany.

p. Abkinowi w Moskwie. List otrzymaliśmy, dziękujemy. *p. W.* ma przysłać podobno—przynajmniej tak nas objaśnił.

p. Frydmanowi i Kuratowowi. Otrzymaliśmy rozwiązania zadań 105-110, lecz nie odebraliśmy № 99--104.

p. Frydm: W № 93 po e7--h4, c3--c2, 2) f4--d2 nastąpi d1--g4 i niema mata.

p. Kejdańskiemu. Prosimy o nadesłanie rozwiązania poświęconego p. D. Janowskiemu (król biały na e8).

p. Palkoska: Z czterochodówki skorzystać nie możemy, chociaż jest bardzo ładna; w ogłoszonym konkursie rozwiązujących z początku dajemy zadania w mniejszej liczbie posunięć. W trzy chodówce z białym królem na F1 po 1) . . . e4×f5 niema mata: czy można dodać czarnego piona na h7,którego sz. pan zapewne zapomniał umieścić na djagramie?

p. Przepiórka: dwuchodówka z królem białym na e5 nie zawiera myśli przewodniej; wogóle nie radzimy opracowywać zadań, gdzie czarne mają tylko króla, gdyż rzadko wypadnie coś zajmującego.

p. Karpow: Nie wymagamy rozwiązań aż do ostatniego szczegółu: należy tylko podać wszystkie *odrębne* warjanty.

p. Pr. w Archang. Z powodu wielkiej odległości rozwiązania sz. pana chociaż nadesłane później niż 3 tygo-

dnie od daty ogłoszenia będziemy przyjmowali, jak również i innych czytelników daleko zamieszkałych.

p. Zwolińskiemu. Rzeczywiście, ma sz. pan rację, zad. № 46 rozwiązuje się ubocznie przez 1) c2—b3, albowiem, jak to sz. pan wskazuje na d4—e4 następuje 2) b3—g6.

p. Fejnstejnowi. Idea taka powinna być opracowaną w formie daleko krótszej, aby wywołać tem większy efekt. Zresztą dowcip podobny był w „Schachfreund."

Wiadomości Szachowe.

Moskwa. Michał Czygorin grał w tutejszem Towarzystwie Szachowem w przeciągu trzech wieczorów. Z liczby 87 partji rozegranych, 58 wygrał, a 8 było remis.

Moskiewski klub szachowy urządza jesienią turniej narodowy, któryby się przyczynił do podniesienia w Rossji tej gry szlachetnej.

„Der Schachfreund"—miesięcznik Berlin W. Mauer—Strasse 53 — zniżył abonament z marek 8 na 6 rocznie. Redakcją zajmują się pp. S. Ałapin, Th. v. Scheve i R. Steinweg.

Berlin. Ukończony w tych dniach turniej mistrzów „Berlińskiego towarzystwa szachowego". wydał wynik następujący:

pierwsze 2 nagrody (marek 300, 350 i 150), przypadły łącznie: Burowi, Schalloppowi i Schevemu, którzy zamknęli 15 punktami każdy. Czwartą i piątą nagrodę podzielili między sobą: Bochbke i Cohn z $+10^1/_2$.

Londyn. W dniu 24 Marca odbył się w British Chess Club 27 roczny match uniwersytetów Oxford i Cambridge. Zwycięztwo było po stronie uniwersytetu w Cambridge. Ta interesująca walka, trwająca pomiędzy uniwersytetami bez przerwy od roku 1893, daje wielką przewagę Cambridge. Ostatni wygrał 17 match'ów, gdy Oxford tylko 9.

21 i 22 Kwietnia r. b. zjednoczone uniwersytety, po trzech graczy z każdego, rozgrywają match telegraficzny z uniwersytetami amerykańskimi w Columbia, Harward, Princeton i Yalc. Uniwersytety angielskie przyjęły patronat Britisch Chess Clubu.

Paryż. P. Rosenthal ogłasza w pismach, iż seans jego odbędzie się w tym roku w Grand Cercle, w dniu 26 Maja, o godz. 9 wieczorem.

P. Rosenthal będzie grał 30 partji symultacyjnych. Jak zwykle, amatorzy chcący uczestniczyć w seansie, winni zaopatrzyć się w karty wejścia.

Damy są dopuszczone.

Paryż. W tych dniach w Café de la Régence odbył się doroczny turniej szachowy. Zwycięzcy wszelkich klas rozegrali pomiędzy sobą po 2 partje i rezultat końcowy był następujący:

1 nagroda, p. Rosen
2 „ p. Kirejewski
3 „ p. Gueffier
4 „ p. Allevy
5 „ pani Maundrell.

Po raz to pierwszy zdarza nam się zaznaczyć zwycięstwo kobiety w grze szachowej.

Redaktor i Wydawca **W. Dzierzbicki**

Дозволено Цензурою. Варшава 4 Мая 1899 г.
Drukarnia **L. Szyller i Syn**, Warszawa, Nowy Swiat 16.